

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 19.12.2023

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili

HPV aşısı, birçok gelişmiş ülkenin ulusal aşı programlarında yer almakta ve ücretsiz olarak sunulmaktadır. Örneğin, ABD, İngiltere, Almanya, Avustralya, Kanada, Belçika, Norveç, Finlandiya, ve Portekiz gibi ülkeler, okul çağındaki çocuklara yönelik aşılamalarda önemli bir başarı elde etmiştir. Bu ülkelerde, kız çocukları aşılamayı kaçırırlarsa bile 25 yaşına kadar, erkek çocukları ise 21 yaşına kadar telafi aşılamalarını ücretsiz yaptırabilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF tarafından paylaşılan HPV aşılama oranları, özellikle Avrupa ve Amerika bölgelerinde dikkat çekici bir yükseklik göstermektedir. Gelişmiş ülkelerdeki aşılama oranları, rahim ağzı kanserini önlemede etkili olan bu aşının, diğer bölgelerdeki ulaşım ve erişim sorunları nedeniyle adaletsiz bir şekilde dağıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

HPV aşısının Türkiye'nin Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na eklenmesi ve ücretsiz olması, uzun zamandır başta kadın örgütleri ve sağlık-emek örgütleri tarafından halk sağlığının korunması ve koruyucu önleyici sağlık hizmeti bağlamında sağlık hakkına erişimin artırılması esasıyla talep edilmektedir.

HPV aşısı, rahim ağzı kanseri başta olmak üzere birçok kanser türünün önlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu, toplumda kanser vakalarının azalmasına ve sağlıklı bir toplumun oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Ücretsiz HPV aşısı, her kesimden insanın aşıya erişimini artırır ve sağlık hizmetlerinde eşitsizliği azaltır. Ekonomik durumu düşük olan bireylerin de aşıya kolayca erişebilmesi, toplumun genel sağlığını iyileştirir.

Rahim ağzı kanseri başta olmak üzere, HPV'nin neden olduğu sağlık sorunları özellikle kadınları etkiler. Ücretsiz HPV aşısı, kadın sağlığını koruma açısından zaruri bir adımdır ve cinsel sağlık haklarına da odaklanmaktadır.

Aşının ücretsiz olması, toplumda HPV'nin önemi ve aşının sağladığı koruma hakkında bilincin artmasına yardımcı olur. Bu da bireylerin sağlıklarına daha fazla dikkat etmelerini sağlar ve dolayısıyla halk sağlığını korur.

Aşılama programları, bulaşıcı hastalıkların yayılmasını kontrol altına alarak salgınları önler. HPV aşısının geniş bir popülasyona ücretsiz olarak sunulması, bu virüsün yayılma hızını düşürerek toplum sağlığını korur.

Aşı programları, halk sağlığına yapılan bir yatırım olarak düşünülebilir. Önleyici sağlık hizmetleri, tedavi maliyetlerini azaltır ve uzun vadede toplumun genel sağlığını iyileştirilir. Ücretsiz HPV aşısı ile aşılanan bireylerin kanser riski azaldığından, sağlık sistemine daha az kanser tedavisi talebi gelir. Bu, sağlık harcamalarında düşüş sağlayarak devletin ekonomik yükünü hafifletir.

Bu nedenlerle, HPV aşısının ulusal aşılama programına alınması ve ücretsiz olarak sunulması, başta kadın sağlığı olmak üzere, halk sağlığını koruma ve sağlık hizmetlerine erişim sağlama açısından önemlidir.

HPV aşısının bedelini karşılamayan SGK'ya, Mart 2022'de Yağmur Varkal adına Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği'nin açtığı davada mahkeme SGK'yı haksız bulmuştur. Mahkeme, aşırı kendi imkânlarıyla alan Varkal'a bu bedelin geri ödenmesine karar vermiştir. Bu karar, HPV aşısının ulusal aşılama programına alınması için önemli bir emsal karar olarak hala önümüzde durmaktadır.

Bu karara ve Sağlık Bakanı'nın bir yıl önce verdiği ücretsiz HPV aşısı sözünün hala yerine getirilmemiş olması, toplumda hayal kırıklığı ve güvensizlik yaratmıştır. Belirli yaş gruplarındaki çocuklara yönelik ulusal aşı takviminin olmaması ve HPV aşısının henüz bu yaş gruplarında uygulanmamış olması, virüsün yaygınlaşmasının önlenmesi için etkili bir stratejinin eksikliğini göstermektedir. Daha da ötesi, bu belirsizlik aşırı erişimi engellemektedir.

Aşıların Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından karşılanmaması, hastaların tedavi masraflarını karşılamak için talepte bulunmalarına neden olmuştur. Bu durum, aşıların geniş kitlelere ulaşmasını engellemektedir. Eczacılar, kanser önleyici bir aşının ücretsiz olması gerektiğini savunurken, aşının satışının yapıldığı hastane ve eczanelerde bu aşıların ücretli olarak satılmasını eleştirmektedir.

HPV aşısının fiyatında yaşanan artış, aşının erişilebilirliğini zorlaştırmaktadır. Bir yılda görülen fiyat artışıyla birlikte, aşının ücreti oldukça yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. İlaç fiyatlarındaki artış ve zammın etkisiyle, birçok ilacın piyasada bulunamayacak duruma gelmesi, halkın koruyucu tedaviye erişimini engellemektedir. Bu sorunlar, hem aşının maliyetine yönelik ekonomik zorlukları hem de aşının geniş kitlelere ulaşmasını engelleyen sistemsels eksiklikleri içermektedir.

Son olarak, HPV aşıları hala Türkiye'nin Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na eklenmediğinden ve ücretsiz uygulanmadığından kendi imkanları ile aşırı erişebilen kısıtlı sayıdaki yurttaş emsal dava kararı ile birlikte mahkemeye başvurup alacağını talep etmeye devam etmektedir. Dolayısıyla, bu durum, sadece halkın sağlık hakkına erişimini engellemek ile kalmayıp çok büyük bir kamu zararı yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1. HPV aşıları halkın talebine, emek-meslek örgütlerinin önerine, kadın örgütlerinin çağrılarına, milletvekillerinin gündeme alınmayarak bekletilen kanun teklifine ve hatta Sağlık Bakanı'nın sözüne rağmen neden hala Türkiye'nin Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na eklenmemiştir?
2. HPV aşılarının Türkiye'nin Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na eklenmesi için planlamanız nedir? Ne zaman ve hangi kıstaslarla eklenecektir?
3. HPV aşılarını kendi imkanları ile yaptırıp aşı maliyetinin tarafına geri ödenmesi talebiyle dava açmış kişi sayısı kaçtır?
4. HPV aşılarını kendi imkanları ile yaptırıp aşı maliyetinin tarafına geri ödenmesi talebiyle dava açmış kaç kişiye ödemesi yapılmıştır? Bu kişilere şu ana kadar toplam ne kadar geri ödeme yapılmıştır?
5. HPV aşılarını kendi imkanları ile yaptırıp maliyetinin tarafına geri ödenmesi talebiyle dava açmış yurttaşlara geri ödenmesinin toplam maliyetinin ne kadar olacağına dair bir çalışmanız var mıdır?
6. Emsal karar olduğundan, talep edilen geri ödemelere aşı maliyeti dışında dava masrafları gibi ek masrafların da ekleneceği barizken HPV aşılarının Türkiye'nin Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na hala eklenmemiş olmasının yaratacağı kamu zararının önlenmesine dair bir planlamanız var mıdır?
7. Tüm masrafları sonra geri ödenecek olsa bile yüksek aşı maliyetlerinin ve dava masraflarının altından kalkamadığı için aşı olamayan yurttaşların sağlık hakkına erişiminin engellendiğine ve bu durumun halk sağlığı riski yarattığına dair bir araştırmanız var mıdır?